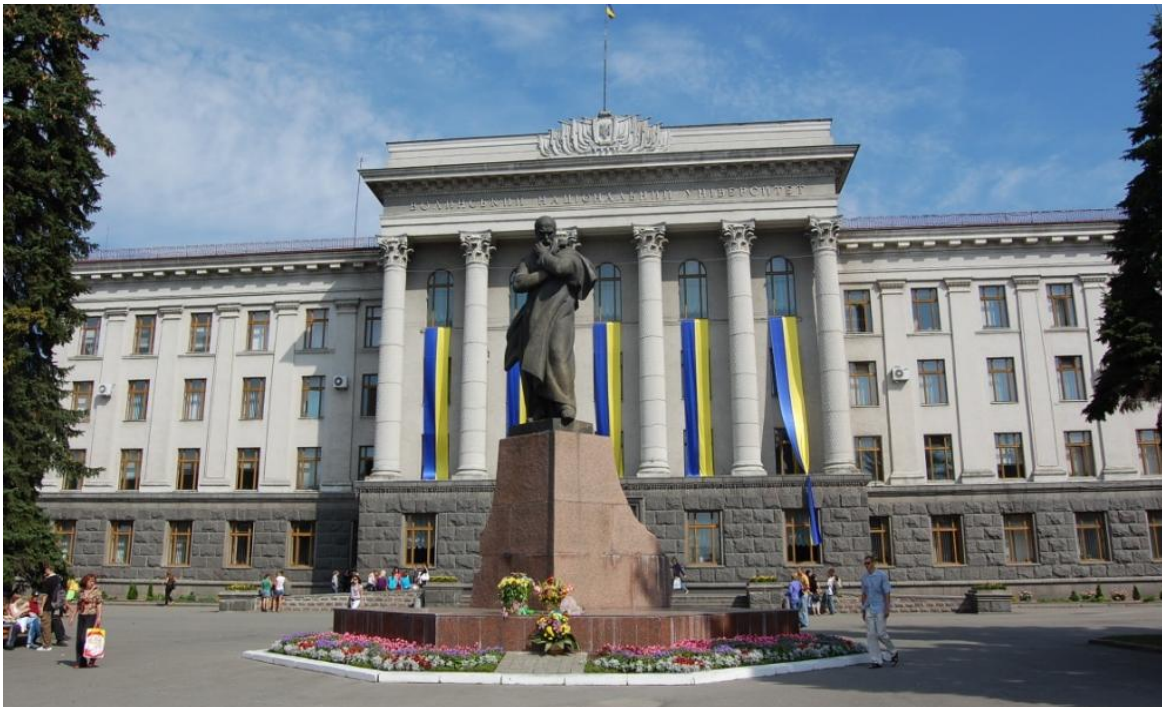

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВРОЦЛАВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КРАКІВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕНСТОХОВСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)
КООПЕРАТИВНО-ТОРГОВЕЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ
МЕТОДОЛОГІЧНА РАДА З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ БУХГАЛТЕРІВ ТА АУДИТОРІВ УКРАЇНИ
ФЕДЕРАЦІЯ БУХГАЛТЕРІВ, АУДИТОРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА УКРАЇНИ
SCHOOL OF ECONOMICS AND BUSINESS SARAJEVO (UNIVERSITY OF SARAJEVO) (*BOSNIA AND
HERZEGOVINA*), FACULTY OF ECONOMICS AND BUSINESS
UC LEUVEN-LIMBURG – UCLL (*BELGIUM*), ACCOUNTANCY AND TAXES
UNIVERSITY OF MONTENEGRO (*MONTENEGRO*), FACULTY OF ECONOMICS

Тези доповідей X міжнародної науково-практичної конференції

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ, КОНТРОЛЮ, АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

27 травня 2026 року

Луцьк

УДК 657(08)+336.2(08)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету економіки та управління
Волинського національного університету
імені Лесі Українки (протокол № 10 від 26.05.2026 р.)*

Рецензенти:

Олена ПАВЛОВА, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки і торгівлі,
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Сучасні тенденції розвитку обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування: матеріали міжнародної наук.-практ. конф. (27 травня 2026 р.) – 151 с.

У збірнику подано тези доповідей X міжнародної науково-практичної конференції «**Сучасні тенденції розвитку обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування**», у яких відображено дослідження тенденцій сучасних напрямів розвитку обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування в умовах новітніх перетворень; стану і розвитку бухгалтерського обліку як науки та практичної діяльності; міжнародного та вітчизняного досвіду організації, функціонування та розвитку економічного аналізу; сучасних викликів в удосконаленні теорії та практики аудиту; оподаткування діяльності підприємств: проблеми та перспективи розвитку; покращення інформаційних систем обліку, аналізу та аудиту на етапі становлення цифрової економіки; обліково-аналітичного забезпечення бізнес-процесів підприємства.

Для науковців, аспірантів, студентів, економістів, практикуючих бухгалтерів і всіх, хто цікавиться питаннями розвитку аудиту, контролю, оподаткування та обліково-аналітичного забезпечення підприємств.

УДК 657(08)+336.2(08)

© Автори тез, 2026
© ВНУ імені Лесі Українки, 2026

Півнюк Майя, Лушик Ганна ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	103
Півнюк Майя, Сахарчук Юліана СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В УДОСКОНАЛЕННІ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ АУДИТУ.....	105
Рилєєв Сергій, Дрінь Ірина ВИКОРИСТАННЯ МАТЕМАТИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ В СИСТЕМІ ПОДАТКОВОГО КОНСАЛТИНГУ.....	107
Садовська Ірина НАУКОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В КОНТЕКСТІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	109
Садовська Ірина, Полицяк Іванна ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	110
Сахно Людмила РОЗВИТОК ІНТЕГРОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПЛАТФОРМ ДЛЯ ПІДТРИМКИ АУДИТУ ТА КОМПЛАСНСУ У БАНКАХ.....	112
Сахно Людмила, Гутак Павло ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	114
Сахно Людмила, Ткач Юлія СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	116
Смик Вікторія СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	118
Смітюх Ангеліна ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	120
Столяр Людмила, Рилєєв Сергій ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ.....	122
Стрільчук Дмитро, Кучерук Христина ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА КОНТРОЛЬ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ ПІДПРИЄМСТВА.....	124
Струк Н. С., Прокопчук А. Ю. ВПЛИВ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ТОРГІВЛІ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ОБЛІКУ В КОМПАНІЇ.....	126
Суприган В.А. МОДИФІКАЦІЯ ЗМІННИХ СЕРЕДОВИЩА ПРИ МІГРАЦІЯХ ІНФРАСТРУКТУРИ.....	128
Талах Тетяна РОЗВИТОК СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО КОНТРОЛЮ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ.....	130
Тлущкевич Наталія, Клімук Юлія ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ.....	132
Тлущкевич Наталія, Хвесик Юлія МЕТОДИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ПРИ ФОРМУВАННІ СОБІВАРТОСТІ ПОСЛУГ.....	134
Тлущкевич Наталія, Яковлюк Олександра ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ У СФЕРІ ПОСЛУГ.....	136

ВИКОРИСТАННЯ МАТЕМАТИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ В СИСТЕМІ ПОДАТКОВОГО КОНСАЛТИНГУ

Сучасний рівень розвитку аналітичних технологій дозволяє суттєво розширити консалтинговий інструментарій шляхом застосування математичних методів, зокрема методів оптимізації, математичного програмування, кореляційно-регресійного аналізу та методів багатовимірної статистики. Математичне моделювання в контексті податкового консалтингу дозволяє не лише описати наявний стан, але й прогнозувати вплив фіскальних рішень на фінансові результати підприємства.

Одним із ключових математичних інструментів є побудова моделі оцінювання оптимальності системи оподаткування (OSI – Optimality of Taxation System Index). Пропонований підхід ґрунтується на методі головних компонент (Principal Component Analysis, PCA), який дозволяє скоротити розмірність багатовимірного простору фіскальних показників до одного або кількох латентних факторів, що пояснюють максимальну частку варіації вихідних даних [3].

Математична модель OSI може бути представлена наступним чином:

$$OSI = w_1 * ETR + w_2 * TBI + w_3 * Kt + w_4 * FE, \quad (1)$$

де w_1, w_2, w_3, w_4 – вагові коефіцієнти, визначені на основі факторних навантажень першої головної компоненти;

ETR – ефективна ставка оподаткування;

TBI – індекс податкового навантаження;

Kt – коефіцієнт податкової еластичності;

FE – показник фіскальної ефективності.

Таблиця 1 містить характеристику змінних, що використовуються у математичній моделі OSI.

Таблиця 1

Характеристика змінних математичної моделі оцінювання оптимальності системи оподаткування (OSI)

Змінна моделі	Умовне позначення	Економічний зміст
Ефективна ставка оподаткування	ETR	Відношення фактично сплачених податків до бази оподаткування суб'єкта МСБ
Індекс податкового навантаження	TBI	Узагальнений показник, що враховує прямі та непрямі податки у структурі виручки підприємства
Коефіцієнт податкової еластичності	Kt	Відношення відсоткової зміни податкових зобов'язань до відсоткової зміни доходу підприємства
Показник фіскальної ефективності	FE	Співвідношення фактичних надходжень до теоретично можливого максимуму при повній сплаті податків
Індекс оптимальності системи оподаткування	OSI	Комплексний показник, розрахований методом головних компонент на основі ETR, TBI, Kt та FE

Джерело: розроблено авторами.

Коефіцієнт податкової еластичності K_t відображає чутливість податкових зобов'язань підприємства до зміни його доходів і розраховується за формулою:

$$K_t = (\Delta T / T) / (\Delta I / I), \quad (2)$$

де ΔT – абсолютна зміна суми податкових зобов'язань;

T – базова сума податкових зобов'язань;

ΔI – абсолютна зміна доходу підприємства;

I – базовий дохід підприємства.

При $K_t > 1$ система оподаткування є прогресивною за своєю реальною дією, при $K_t < 1$ – регресивною, що є критично важливим висновком для консалтингового аналізу [1, 3].

Застосування кореляційно-регресійного аналізу дозволяє встановити статистично значущі залежності між показниками податкового навантаження та ключовими фінансовими результатами підприємства. Зокрема, побудова регресійної моделі виду $Y = f(ETR, TBI, K_t)$ дозволяє прогнозувати динаміку рентабельності або чистого прибутку залежно від параметрів фіскального середовища, що є цінним інструментом у стратегічному консалтингу [2, 3].

Інтеграція фінансового та математичного інструментарію в єдину консалтингову систему дозволяє не лише оцінити поточний стан оподаткування підприємства, але й змоделювати різні сценарії фіскального розвитку з урахуванням зміни законодавства, доходів та структури діяльності.

Проведене дослідження дозволило систематизувати аналітичний інструментарій податкового консалтингу за одним з ключових напрямів: математичним, який передбачає застосування методу головних компонент для побудови інтегрального індексу OSI, кореляційно-регресійного аналізу для прогнозування фінансових результатів та оптимізаційного моделювання для обґрунтування вибору системи оподаткування.

Практична цінність такого підходу підтверджується зарубіжним досвідом, зокрема дослідженнями Бонуччі М. та ін. [11], які демонструють суттєвий вплив якості податкового планування на інвестиційні рішення та темпи економічного зростання підприємств.

Аналіз динаміки фіскальних показників малого та середнього бізнесу в Україні за 2022-2024 роки засвідчив зниження рівня ухилення від оподаткування та стабільне зростання надходжень від єдиного податку, що свідчить про підвищення ефективності спрощеної системи оподаткування. Водночас виявлено необхідність удосконалення механізмів переходу між системами оподаткування з урахуванням реальних фіскальних можливостей підприємств.

Перспективами подальших досліджень є розширення математичної моделі OSI шляхом включення показників тіньової економіки та зовнішніх фіскальних шоків, а також розробка програмного забезпечення для автоматизованого розрахунку запропонованих показників у рамках консалтингових інформаційних систем.

Список використаних джерел

1. Tanzi V. *Fiscal Policy: When Theory Collides with Reality*. Inter-American Development Bank, 2006. IDB Publications (Working Papers) 2312. DOI: <http://dx.doi.org/10.18235/0011031> (дата звернення: 05.05.2026).
2. Ревенко О. В. Вплив податкових факторів на результати діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 8. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.8.78> (дата звернення: 05.05.2026).
3. Bonucchi M., Ferrari M., Tomasini S., Tsenova T. Tax policy, investment decisions and economic growth. *Revue de l'OFCE*. 2015. № 141(5). P. 225–262. DOI: <https://doi.org/10.3917/e.reof.141.0225> (дата звернення: 05.05.2026).